

Ко је одговоран за америчку политику према Русији?

Пише: Вилијам Пфаф
уторак, 19 август 2008 20:23

Њујорк тајмс је објавио једну убедљиву анализу узрока и развоја рата између Русије и Грузије, разјашњавајући оно што та анализа великодушно описује као „погрешну рачуницу, пропуштене сигнале и преамбициозно ширење“ због којих је наводно дошло до рата.

Једна ствар коју ова анализа не разјашњава је то ко је у крајњој инстанци одговоран за америчку политику према Русији која је, од краха Совјетског Савеза, агресивна, војно осiona и претећа према интегритету Русије, без апсолутно икаквог корисног разлога. Уобичајени западни коментар гласи да су владе НАТО земаља потцениле „решеност Русије да доминира над својом традиционалном сфером утицаја“.

То је погрешно. Русија је показивала запањујућу толерантност према успешним западним напорима ка анектирању своје „традиционалне сфере утицаја“, ако под овим термином подразумевамо Варшавски уговор, који је до 1991. био комунистички пандан НАТО пакту, а чије су војне снаге биле посвећене примени такозване Брежњевљеве доктрине, по којој је чланство у Варшавском уговору и „Социјалистичком блоку“ коначно и неопозиво.

Михаил Горбачов га је ипак опозвао, повлачећи војне снаге из Авганистана.

Први председник Џорџ Буш је редеофинисао НАТО, како преноси у својим мемоарима, као „политички инструмент европске стабилности“ уместо као силу за војно сучељавање. На тој основи је Горбачов и прихватио уједињење Немачке у склопу НАТО-а. Земљама Варшавског уговора је понуђено да иду својим путем, и оне су то и урадиле – ушле су у НАТО.

Председник Бил Клинтон је рекао Борису Јељцину да ће се ширење НАТО-а зауставити са укључивањем источно-европских држава које је Руска војска припојила Совјетском блоку за време и одмах након завршетка Другог светског рата. Тако су Мађарска, Чешка и Пољска, које су биле специфичне жртве хладног рата између САД и СССР, биле међу првима које су примљене у НАТО.

Током 2004, друга администрација Буш, укључујући и Кондолизу Рајс, специјалисту за совјетска питања која је требало да зна боље, брутално је прекршила ове споразуме тако што је издејствовала пријем Бугарске, Румуније, Латвије, Литваније и Естоније (између осталих) у НАТО, мада су ове последње три биле интегрални, иако невољни, делови Совјетског Савеза током Другог светског рата. Ни Клинтон ни први председник Буш, који су ова обећања и дали, нису негодовали.

Затим су дошле амерички-спонзорисане „обојене револуције“ у Грузији и Украјини и инсталирање про-америчких власти у тим државама, након чега се Бушова администрација одмах потрудила да наведе НАТО да им понуди формални Војни акциони план за приступање пакту, што су Немачка и Француска на срећу блокирале. А у фебруару ове године је Косово, које је српско још од 12. века, нелегално проглашено независном државом од стране САД и ЕУ.

То је била преломна тачка за Русију. Не само да су Сједињене Државе и ЕУ једнострано

Ко је одговоран за америчку политику према Русији?

Пише: Вилијам Пфаф
уторак, 19 август 2008 20:23

распарчале Србију, већ су сада настојале да две земље које су традиционално биле део Русије претворе у западне сателите. Јер, не само да су Грузија и Украјина биле делови Совјетског Савеза, оне су пре тога биле и делови Царске Русије.

Украјина се налази у средишту руске историје. Њен главни град, Кијев, био је средиште кнежевине Рус у средњем веку, од које модерна Русија и потиче, и одувек је носио назив „мајке свих руских градова“.

Грузија има сложен и мучан кавкаски историјат сукоба са суседним силама, али је у 18. веку њен монарх добровољно постао вазал руског цара у замену за његову заштиту. Грузија је од тада интегрални део руске историје. Сам Стаљин, заједно са својим моћним шефом тајне полиције, Лаврентијем Беријом (за кога се сматра да је убио Стаљина како би зауставио последњу велику стаљинистичку чистку), био је Грузин, заједно са још неким водећим Бољшевицима.

Разумљиво је зашто би један хистерични и демагошки грузијски националиста попут Михаила Сакашвилија могао да помисли да може да елиминише дуготрајне етничке размирице у својој земљи тако што ће напасти руске мировне снаге које су легално распоређене у енклавама ради заштите етничких дисидената. Али, ко то у Вашингтону промовише ову стратегију непријатељског војног и политичког опкољавања Русије? И ком западном интересу тако нешто уопште служи?

То је једна бесмислена политика, чији је изгледа циљ да застраши Русију – али зашто? Ради потпиривања међународних напетости како би се ојачале снаге које, заједно са Чејнијем и Бушом, промовишу уставно неконтролисану владавину извршне власти у Сједињеним Државама?

Ово је врло озбиља ствар, према којој се америчка штампа односи као да се Сједињене Државе не играју са динамитом. Русија је моћна, нуклеарно наоружана нација са легитимним националним интересима. Русија више није месијанска и идеолошка држава са глобалним амбицијама, какав је био Совјетски Савез. Међутим, ти придеви данас карактеришу Сједињене Државе, као и политику према Русији које су водиле Клинтонова и обе администрације Буш.

Најразумнији савети које сам досад чуо потичу од Европљана, и упућени су другим Европљанима. Савет је да се раскине са америчком политиком бесмисленог и агресивног сучељавања са Русијом и да се успешно Саркозијево посредовање у Грузији пропрати напором ка успостављању европских услова за решење кризе, уз игнорисање Сједињених Држава.

Није вероватно да ће Сакашвили бити препрека томе. Његов народ ће се можда ускоро ослободити аутора ове катастрофе, која је понизила и његову сопствену земљу, и НАТО, и Сједињене Државе. Можда ће неки пријатељ предухитрити незадовољно становништво тако што ће Сакашвилију понудити боцу вискија и напуњени пиштољ, а затим закључати врата од његове канцеларије. А и Буш и Рајсова ће, такође, ускоро сићи с позорнице – мада ко зна шта ће следити иза њих.

Ко је одговоран за америчку политику према Русији?

Пише: Вилијам Пфаф
уторак, 19 август 2008 20:23

Европска иницијатива има смисла. Треба заборавити Вашингтон и прићи Русији са предлогом за један нов и конструктиван однос са Европом, уз арбитражу и решавање њених проблема са Пољском, Украјином и Грузијом, на исти начин на који су се слична питања решавала унутар саме Европе. За ово би била потребна једна веома храбра Европа. Међутим, на свом садашњем курсу, САД јој можда неће оставити много избора.

(William Pfaff) Париз, 19.08.2008.

©Copyright 2008 by Tribune Media Services International. All Rights Reserved.